

Muuttoliike- ja etnisyystutkimus Suomessa 2005–2015

Bibliografia

Heidi Ojala

Mika Harju-Seppänen

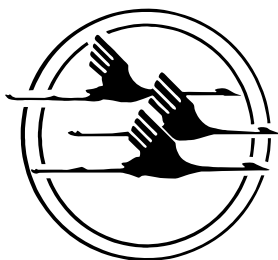
Kaisu Issakainen

Web Reports 82

**Siirtolaisuusinstituutti
2015**

Siirtolaisuusinstituutti – Turku 2015

Web Reports 82

Siirtolaisuusinstituutti
Eerikinkatu 34
20100 Turku

www.siirtolaisuusinstituutti.fi

Johdanto

Käsillä oleva bibliografia perustuu Heidi Ojalan (2014) opinnäytetyöhön [Muuttoliikkeet ja etniset vähemmistöt Suomessa 2005-2013](#). Työn yhtenä tavoitteena oli kerätä tiedot vuosina 2005–2013 Suomessa julkaistuista muuttoliikkeisiin ja etnisiin vähemmistöihin kohdistuneista tutkimuksista. Aiempi, Etnisten suhteiden neuvottelukunnan julkaisema, bibliografinen kartoitus vuosilta 1999–2004 on luettavissa [täältä](#).

Tähän bibliografiaan on koottu noin 350 monografiaa, artikkelikokoelmaa ja artikkeleita tekijänsä mukaan aakkostettuna ja jaoteltuna seuraaviin aihepiireihin:

1. Muuttoliikkeet ja siirtolaisuus	sivu
1.1. Maahanmuutto	6
1.2. Maastamuutto	11
1.3. Maassamuutto	13
1.4. Paluumuutto	14
1.5. Pakolaisuus, turvapaikanhaku ja laitton maahanmuutto	15
1.6. Muu muuttoliikkeet ja siirtolaisuus	18
2. Vähemmistöt ja identiteetti	
2.1. Etniset vähemmistöt ja etninen identiteetti	21
2.2. Kielelliset vähemmistöt ja kielellinen identiteetti	21
2.3. Kulttuuriset vähemmistöt sekä kulttuurinen ja alueellinen identiteetti	26
2.4. Muu vähemmistöt ja identiteetti	29
3. Muut etnisyys ja monikulttuurisuusaiheet	
3.1. Etnisyys ja monikulttuurisuus	35
3.2. Rasismi, syrjintä, asenteet ja ennakkoluulot	40
3.3. Muu etnisyys ja monikulttuurisuus	41
4. Aikakausijulkaisut	43

Bibliografiassa on edelleen eroteltu toisistaan yhtäältä monografiat ja artikkelikokoelmat ja toisaalta artikkelit. Rajanveto luokkien välillä on toki ajoin varsin keinotekoisia ja saman julkaisun olisi voinut sijoittaa mahdollisesti useampaankin

eri luokkaan. Ne on kuitenkin listattu vain kertaalleen, tärkeimmäksi arvioidun teemansa mukaan.

Bibliografia on koostettu ensisijaisesti tieteellisestä tutkimuskirjallisuudesta, opinnäytteistä (väitöskirjat, liseniaatintutkielmat sekä pro gradut) sekä osin myös tietokirjallisuudesta. Opinnäytteiden osalta on ilmaistu myös se, ovatko ne väitös, liseniaatti vai pro gradu -tasoa. *Artikkeleita bibliografiaan on sisällytetty vain rajallisesti.*

Bibliografian ulkopuolelle on rajattu tutkimukset, joissa tarkastellaan jotakin ilmiötä kaunokirjallisuudessa, muistelmaja- ja elämäkertateokset; matkakertomukset, henkilö- ja paikallishistoriat, sukututkimukset, turismia käsittelevät julkaisut, juhla- ja muistokirjoitukset sekä valtaosa konferenssi- ja seminaarijulkaisuista.

Tiedot julkaisuista on kerätty yliopistojen, Siirtolaisuusinstituutin ja Maahanmuuttokirjaston julkaisutietokannoista ja Arto -artikkeliviitetietokannasta sekä suomalaisille alan tutkijaverkostoille (erit. ETMY ry) lähetetyillä kyselyillä.

Aikaisemmin tehtyjä bibliografioita ja katsauksia

Ensimmäinen laaja Suomen muuttoliikkeitä koskeva tutkimuskartoitus tehtiin 1970-luvun lopulla, jolloin Siirtolaisuusinstituutti julkaisi bibliografian ”**Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia**” (Olavi Koivukangas & Simo Toivonen, Siirtolaisuusinstituutti 1978). Julkaisun lopussa lueteltiin myös noin 80 tuolloin meneillään ollutta tutkimusta. Siihenastinen tutkimus kohdistui lähes yksinomaan suomalaisten muuttoliikkeisiin. Ulkomaalaisväestön maahanmuutto ja etniset kysymykset eivät olleet ajankohtaisia, koska maassa asui tuskin 10 000 ulkomaalaista. Seuraava kartoitus, ”**Migrationsforskning i Finland 1980–1986**” tehtiin 1980-luvun puolivälissä (Jouni Korkiasaari, Siirtolaisuusinstituutti 1986).

Edellä mainitut bibliografiat saivat jatkoa 1990-luvun alussa Siirtolaisuusinstituutin julkaistessa Minna Domanderin laatiman selvityksen ”**Siirtolaisuus- ja pakolaistutkimus Suomessa 1980–1993**” (Minna Domander, Siirtolaisuusinstituutti 1993). Kartoituksen taustavoimana oli Pakolais- ja siirtolaisasiain neuvottelukunnan (Paksi) tutkimus- ja tilastojaosto ja rahoittajana työministeriö. Samat tahot olivat mukana myös vuonna 1999 ja 2004 tehdyissä kartoituksissa (neuvottelukunnan nimi oli tuolloin vaihtunut Etnisten suhteiden neuvottelukunnaksi eli ETNoksi):

- Heikkilä, Elli: ["Maahanmuutto, pakolaisuus, siirtolaisuus ja etniset vähemmistöt 1990-luvulla"](#). Työministeriö 1999.
- Korkiasaari, Jouni: ["Muuttoliikkeet ja etniset vähemmistöt Suomessa 1999–2004"](#). Työministeriö 2004.

Nopeasti lisääntyneen ulkomaalaisten maahanmuuton ja pakolaisuuden myötä tutkimuksen painopiste oli näissä selvityksissä siirtynyt suomalaisten muuttoliikkeistä ulkomaalaisväestöä ja etnisiä kysymyksiä koskevaan tutkimukseen.

Edellä mainittujen kartoitusten lisäksi alan tutkimuksista on julkaistu ainakin seuraavat bibliografiat tai katsaukset:

- [Bibliography of Finnish Population Studies 1950–2014](#). Finnish Yearbook of Population Research. The Population Research Institute. Väestöliitto.
- Helander, Mika: Publications on Ethnic Relations in Finland 1991-1996. Svenska social- och kommunalhögsskolan vid Helsingfors universitet (SSKH), Rapporter och diskussionsinlägg (Discussion Papers) 1/1999.
- Manninen, Milla: [Katsaus kotoutumistutkimukseen](#). Maahanmuuttoasiaa nro 5. Työministeriö 2001.
- Matinheikki-Kokko, Kaija & Nissilä Pia: [Monikulttuurisuusbibliografia 1980–2000](#). (2001)
- Matinheikki-Kokko, Kaija: [Katsaus monikulttuurisuustutkimuksen kehitykseen Suomessa](#). Suomen Akatemian tiedekatselmus Kulttuuri 2001. Monikulttuurisuus-työpajan esitelmä 2001.
- Suni, Minna & Latomaa, Sirkku & Aalto, Eija: [Suomi toisena kielenä ja vieraana kielenä -alan bibliografia 1967–2002](#). Jyväskylän yliopisto. Soveltavan kielentutkimuksen keskus 2002. Internet: www.solki.jyu.fi/vanhat/suomitoisenaverkko2002.pdf
- Wahlbäck, Östen: [Mångkulturalism i Finland. En kritisk litteraturöversikt](#). Meddelanden från Ekonomisk-statsvetenskapliga fakulteten vid Åbo Akademi, Ser. A: 532. Åbo 2003. 65 s.

1

Muuttoliikkeet ja siirtolaisuus

1.1. Maahanmuutto

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Abruquah, Emmanuel. 2006. Knocking the Doors: the Situation of Visible Immigrants in the Finnish Labour Market. Tampere: Tampereen yliopisto, Kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta, Yhdyskuntatieteiden laitos. 70 s. [Pro gradu]

Ahlfors, Gunta ym. 2014. Työuramentoroinnilla tuloksiin: opas koulutettujen maahanmuuttajien mentorointiin. Helsinki: Väestöliitto. 43 s.

Ahmad, Akhlaq. 2005. Getting a Job in Finland: the Social Networks of Immigrants from the Indian Subcontinent in the Helsinki Metropolitan Labour Market. Helsinki: Helsingin yliopisto. 154 s. Kielet: englanti, suomi. [Väitöskirja]

Alho, Rolle. 2015. Inclusion or Exclusion? Trade union Strategies and Labor Migration. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 130 s. [Väitöskirja]

Alitolppa-Niitamo, Anne. Söderling, Ismo. Fågel, Stina (toim.). 2005. Olemme muuttaneet: näkökulmia maahanmuuttoon, perheiden kotoutumiseen ja ammatillisen työn käytäntöihin. Helsinki: Väestöliitto. Väestöntutkimuslaitos ja Kotipuu-projekti. 114 s.

Alitolppa-Niitamo, Anne. Fågel, Stina. Säävälä, Minna. 2013. Olemme muuttaneet – ja kotoudumme: maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto. 189 s.

Almern, Josefin. Larsdotter, Ylva (toim.). 2011. Enkel biljett? Från Sverige till Finland med kärlek, längtan och vemod. Helsingfors: Söderströms förlag. 150 s.

Andersson, Roger ym. 2010. Immigration, housing and Segregation in the Nordic welfare states. Helsinki: Helsingin yliopisto. 285 s.

Antikainen, Maire. 2010. Matkalla suomalaiseksi ja hoiva-alan ammattilaiseksi?: venäläis- ja virolaistaustaisten naisten ja suomalaisuuden kohtaamiset kuulumista rakentamassa. Helsinki: Helsingin yliopisto. 244 s. [Pro gradu]

Anttila, Riikka. Rantala, Outi. 2006. Lähellä ja kaukana: sosiaalinen verkosto maahanmuuttajaäidin yksinhuoltajuuden tukena. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 132 s. Sisältää mm: Suomen Kosovon albaanit; äidit; Käsi käteen -projekti; Salo. [Pro gradu]

Castaneda, Anu E. Rask, Shadia. Koponen, Päivikki. Mölsä, Mulki. Koskinen, Seppo (toim.). 2012. Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi: tutkimus venäläis-, somalialais- ja kurditaustaisista Suomessa. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos. 397 s. Kielet: suomi, ruotsi, englanti, venäjä. 2. p.

Heikkilä, Elli. Kostianen, Auvo. Leinonen, Johanna. Söderling, Ismo (toim.). 2015. Participation, Integration and Recognition. Changing Pathways to Immigrant Incorporation. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 176 s.

Helander, Mika (toim.). 2011. Totta toinen puoli? Työperäisen maahanmuuton todelliset ja kuvitellut kipupisteet. Helsinki: Helsingin yliopisto, Svenskasocial- och kommunalhögskolan. 174 s.

Holopainen, Tuulikki. 2006. Establishing and doing business in Finland. Helsinki: Edita. 380 s. Kielet: suomi, englanti. 3.painos (1.painos 2003)

Huttunen, Hannu-Pekka. Äärilä, Suvi (toim.). 2010. Avoin Suomi – kuka vastaa?: työperusteisesta maahanmuutosta. Helsinki: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 306 s.

Huttunen, Hannu-Pekka. Kupari, Tiina (toim.). 2007. Specimasta opittua: Korkeasti koulutetut maahanmuuttajat työelämäänsä. Specima/ESR-projekti. Turku: Turun työvoimatoimiston kansainväliset palvelut. 119 s.

Härkäpää, Kristiina. Peltola, Ulla (toim.). 2005. Maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen ja kuntoutusluotsaus: Majakka-Beacon -hankkeen loppuraportti. Helsinki: Kuntoutussäätiö. 207 s.

Iivari, Juhani. Tuomittu maahanmuuttaja. Helsinki: Stakes, 2006. 166 s.

Jokisaari, Selene. Kotouttamislain merkitys kotoutumisessa maahanmuuttajan näkökulmasta (Web Reports 18). Turku: Siirtolaisuusinstituutti, 2006. 172 s.

Jäppinen, Maija. Hurtig, Johanna. Törrönen, Maritta (toim.). 2007. Arjenpolkuja ja kohtaamisia: venäläistaustaiset maahanmuuttajat ja palvelujärjestelmä Kaakkois-Suomessa. Kotka: Helsingin yliopisto, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia, Empathos-projekti. 160 s.

Kuusela, Jorma ym. 2008. Maahanmuuttajaoppilaat ja koulutus: tutkimus oppimistuloksista, koulutusvalinnoista ja työllistämisestä. Helsinki: Opetushallitus. 199 s.

Lehmus, Pia. 2008. Muu Maa Mustikka -projekti 2005–2007. Turku: RAY; Sateenkaari Koto ry. 155 s.

Leitzinger, Antero. 2008. Ulkomaalaiset Suomessa 1812–1972. Helsinki: East-West Books. 340 s.

Maasilta, Mari (toim.). 2012. Maahanmuutto, media ja eduskuntavaalit. Tampere: Tampere University Press. 184 s.

Martikainen, Tuomas. Haikkola, Lotta (toim.). 2010. Maahanmuutto ja sukupolvet. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 299 s.

Martikainen, Tuomas. Saukkonen, Pasi. Säävälä, Minna. 2013. Muuttajat. Kansainvälinen muuttoliike ja suomalainen yhteiskunta. Helsinki: Gaudeamus. 376 s.

Martikainen, Tuomas. 2013. Religion, Migration, Settlement: Reflections on Post-1990 Immigration to Finland. Leiden: Brill. 159 s.

Martikainen, Tuomas. Gola, Lalita (toim.). 2007. Women from the Indian Subcontinent in Finland: Patterns of integration, family life, employment and transnationalism among marriage migrants. Väestöliitto. Väestöntutkimuslaitoksen katsauksia. Working papers, The MONIKKO-Project. Helsinki. 105 s.

Moisio, Elina. Martikainen, Tuomas. 2006. Kykyjen mosaiikki?: suomalaisten asiantuntijoiden näkemyksiä moninaisuudesta työelämässä vuonna 2020: Delfoi-paneelin tuloksia. Monikko-projekti 2006. Helsinki: Väestöliitto. 85 s. Sisältää mm: rekrytointi; miehet, naiset.

Niemi, Anna-Maija. Mietola, Reetta. Helakorpi, Jenni. 2010. Erityisluokka elämäntulussa: Selvitys peruskoulussa erityisluokalla opiskelleiden vammaisten, romaniväestöön kuuluvien ja maahanmuuttajataustaisten nuorten aikuisten koulutus- ja työelämäkokemuksista. Yhdenvertaisuus EtuSijalle (YES2) -hanke. Helsinki: Sisäasiainministeriö. 108 s.

Norrback, Ole. 2008. Maahanmuuttotohallinnon ja Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittäminen: Selvityshanke. Helsinki: Sisäasiainministeriö. 51 s.

Olsson, Erik ym.(toim.). 2007. Transnationella rum – diaspora, migration och gränsöverskridande relationer. Umeå: Boréa. 385 s.

Pehkonen, Aini. 2006. Maahanmuuttajan kotikunta. Helsinki: Kunnallissalan kehittämissäätiö. 91 s.

Perhoniemi, Riku. Jasinskaja-Lahti, Inga. 2006. Maahanmuuttajien kotoutuminen pääkaupunkiseudulla: Seurantatutkimus vuosilta 1997–2004. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 122 s. Kielet: suomi, ruotsi, englanti.

Pietari, Helena. 2006. Venäläisten Suomeen muutto: Lahdessa ja Turussa asuvien venäjää puhuvien nuorten muuttotilanne ja sopeutuminen. Turku: Turun yliopisto, maantieteen laitos. 87 s. [Pro gradu]

Pikkarainen, Maria. 2005. Maahanmuuttajien työllistyminen ja heidän odotuksensa työelämästä Suomessa (Web Reports 8). Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 108 s. [Pro gradu]

Ruhanen, Milla. Martikainen, Tuomas. 2006. Maahanmuuttajaprojektit: hankkeet ja hyvät käytännöt. Helsinki: Väestöliitto. 77 s.

Seppälä, Matleena. 2013. Maahanmuuttajakattojärjestöt yhteiskunnallisina vaikuttajina: järjestöjen kokemukset vaikutusmahdollisuuksistaan. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. 127 s. [Pro gradu]

Simola, Anna. 2008. Tervetullut työvoimaksi. Työperäinen maahanmuutto mediassa. Tampere: Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos. 123 s.

Säävälä, Minna. 2007. Uussuomalainen nainen etsii paikkaansa: Venäläisten ja kosovonalbaanien elämänpolut työssä ja kotona. FEMAGE-projekti. Helsinki: Väestöliitto. 67 s.

Uusikylä, Petri. Karinen, Risto. 2005. Kohti tuloksellisempaa ja vaikuttavampaa projektitoimintaa. Selvitys ESR-osarahoitettujen maahanmuuttajahankkeiden onnistumisista ja onnistumisten edellytyksistä. Helsinki: Työministeriö. 82 s.

Vähätalo, Kari. 2005. Maahanmuuttajat ja kantaväestö pitkäaikaistyöttöminä pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 140 s.

Välimäki, Matti. 2012. Kapea maahanmuuttojulkisuus – Maahanmuutto tiedotusvälineissä vuoden 2011 eduskuntavaalien alla. Turku: Turun yliopisto, Poliittinen historia. 96. s [Pro gradu]

Artikkelit

Ahmad, Akhlaq. 2006. Maahanmuuttajien tukeutuminen sosiaalisiin verkostoihin työllistymisessä = Beroende av sociala nätverk bland invandrare på väg in på arbetsmarknaden. Julkaisussa: Kvartti, 3/2006, s. 23–31. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. Kielet: suomi, ruotsi.

Anis, Merja. 2008. Lastensuojelutyötä maahanmuuttajaperheissä. Julkaisussa: Kasper, 3/2008, s. 18–22. Helsinki: Suomen kasvat- ja perheneuvontaliitto ry.

Joronen, Tuula. 2005. Maahanmuuttajatyö onnistunut pääkaupunkiseudulla kohtalaisen hyvin = Invandrararbetet har lyckats rätt bra i Huvudstadsregionen. Julkaisussa: Kvartti, 3/2005, s. 41–48. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. Kielet: suomi, ruotsi.

Kilpi-Jakonen, Elina. 2014. Citizenship and educational attainment amongst the second generation: An analysis of children of immigrants in Finland. Julkaisussa: Journal of Ethnic and Migration Studies. Vol. 40:7. s. 1079–1096. Abingdon: Carfax. DOI: 10.1080/1369183X.2013.831543

Kilpi-Jakonen, Elina. 2012. Does Finnish educational equality extend to children of immigrants? Examining national origin, gender and the relative importance of parental resources. Julkaisussa: Nordic Journal of Migration Research. Vol. 2:2. s. 167–181. Turku: Nordic Migration Research. DOI: 10.2478/v10202-011-0039-4

Koskela, Kaisu. 2010. New explorations in Finnish migration studies: the emerging case of the skilled migrants. Julkaisussa: e-Migrinter, 5/2010. s. 57–67. Poitiers: University of Poitiers.

Oikarinen-Jabai, Helena. 2013. Participatory Art Based Research as a Tool to Restructure Notions of Participating Second Generation Immigrant Youth. Konferenssijulkaisussa: Nimkulrat, Nithikul. Niedderer, Kristina. Evans, Mark. (toim.) EKSIG 2013: Knowing Inside Out – experiential knowledge, expertise and connoisseurship, s. 173–188. Loughborough University, UK.

Salminen, Simo. 2011. Are Immigrants at Increased Risk of Occupational Injury? A Literature Review. Julkaisussa: Open Ergonomics Journal. Vol. 4, s. 125–130. DOI: 10.2174/1875934301104010125

Salminen, Simo. Vartia Maarit. Giorgiani, Terhi. 2009. Occupational injuries of immigrant and Finnish bus drivers. Julkaisussa: Journal of Safety Research. Vol. 40:3. s. 203–205. Chicago, IL.

Sarvimäki, Matti. 2010. Maahanmuuton taloustiede – lyhyt johdatus. Julkaisussa Kansantaloudellinen aikakauskirja, 3/2010, s. 253–270. Helsinki: Taloustieteellinen Yhdistys ry.

Välimäki, Matti. 2012. Maahanmuutto – politiikan arka aihe. Teoksessa: Pernaa, Ville. Railo, Erkka (toim.). Jytty – Eduskuntavaalien 2011 mediajulkisuus. Kirja-Aurora, Turku. s. 264–292.

Välimäki, Matti. Railo, Erkka. 2012. Vaalikevään media-agenda. Teoksessa: Pernaa, Ville. Railo, Erkka (toim.). Jytty – Eduskuntavaalien 2011 mediajulkisuus. Kirja-Aurora, Turku. s. 32–66.

1.2. Maastamuutto

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Björklund, Krister. 2012. Sano se suomeksi. Zürichin Suomi-koulu 1982–2012. Zürich: Zürichin Suomi-koulu; Sastamala: Vammalan kirjapaino. 155 s.

Björklund, Krister. 2012. Suomalainen, ruotsalainen vai ruotsinsuomalainen?: Ruotsissa asuvat suomalaiset 2000-luvulla. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 88 s.

Engman, Max. 2005. Suureen Itään: Suomalaiset Venäjällä ja Aasiassa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 512 s.

Hallituksen ulkosuomalaispoliittinen ohjelma 2006–2011. 2006. Helsinki: Työministeriö. 62 s. Kielet: suomi, englanti, ruotsi.

Helander, Eila (toim.). 2005. Matkalla maailmankansalaiseksi: Kirkon ulkosuomalaistyö 2000-luvun alussa. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. 171 s.

Heikkilä, Elli. Koikkalainen, Saara (toim.). 2011. Finns Abroad – New Forms of Mobility and Migration. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 224 s.

Hottola, Petri. Penedo – Suomalaista kulttuuria Brasilian matkailussa. 2006. Matkailualan verkostoyliopiston julkaisuja. Joensuu: Joensuun yliopisto. 111 s. [Pro gradu]

Kostiainen, Auvo. (toim.). 2014. Finns in the United States: A History of Settlement, Dissent, and Integration. East Lansing, MI: Michigan State University Press. 352 s.

Laasonen, Pentti. 2005. Novgorodin imu: miksi ortodoksit muuttivat Käkisalmen läänistä Venäjälle 1600-luvulla? Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 171 s.

Lamér, Inkeri. 2015. Raskasmetalli – Suomalaiset laivanrakentajat Göteborgissa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 243 s.

Lammervo, Tiina. 2009. Significance of cultural heritage, language and identity to second and third generation migrants: the case of Finns in Australia. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 180 s.

Niemi, Riitta. 2015. Kirkkokahvit on ollu aina – 50 vuotta suomalaista seurakuntatyötä Sydneyssä. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 233 s. (1. uudistettu painos)

Roinila, Mika. 2012. Finland-Swedes in Michigan. East Lansing, MI: Michigan State University Press. 114 s.

Weckström, Lotta. 2009. Neljä pienenisbiografiaa suomalaisista siirtolaisista Ruotsissa, *Studia Biographica* 4. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkojulkaisu. 1. Lahja Exner 2. Tove Skuttnab-Kangas 3. Aapi Lohiniva 4. Erkki Vuonokari.

Wilkman, Sirkku. 2005. Siirtolaiset Suomen voimavarana maailmalla: Suomalaisen siirtolaisuus Saksaan ja Yhdysvaltoihin 2000-luvulla (Web Reports 9). Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 132 s. [Pro gradu]

Artikkelit

Enlund, Magnus. 2014. Bröderna Witick och den amerikanska drömmen. Julkaisussa: Genos, 1/2014, s. 2–7. Helsinki: Suomen sukututkimusseura.

Österlund-Pötzsch, Susanne. 2005. Finlandsbilden hos finlandssvenska ättlingar i Nordamerika. Julkaisussa: Källan, 3/2005, s. 28–33. Helsinki: Svenska litteratursällskapet i Finland.

1.3. Maassamuutto

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Heikkilä, Elli. Söderling, Ismo (toim.). 2011. Maassamuuton monet kasvot. 8. Muuttoliikesymposium 2010. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 164 s.

Hirvensalo, Virpi. Tantarimäki, Sami (toim.). 2005. Kohtaamispaikkana Varsinais-Suomi. Turku: Turun yliopisto. 141 s. Kielet: suomi, englantia.

Korpimäki, Ulla. Zimmerbauer, Kaj. 2005. Uusia asukkaita?: Asukasmarkkinoinnin mahdollisuudet ja kehittämiskohteet Etelä-Pohjanmaalla. Seinäjoki: Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti. 59 s.

Kumpulainen, Mikko. 2006. Maailmalle menetetty vai korkoa kasvanut?: koulutetut muuttajat maaseudun kannalta. Joensuu: Joensuun yliopisto. 134 s.

Lankinen, Markku. 2005. Muuttoliikkeen vaikutus Helsingin väestörakenteeseen ja veropohjaan. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 118 s.

Luo, Guifen. 2005. The Forgotten Dimension: A Case Study of Chinese Female Rural-Urban Migrants and the Social Security System in the Context of Modernization. Turku: Turun yliopisto. 210 s. [Väitöskirja]

Artikkelit

Aro, Timo. 2007. Valikoiva muuttoliike osana pitkän aikavälin maassamuuttokehitystä. Julkaisussa: Yhteiskuntapolitiikka. Vol. 72:4, s. 371–379. Helsinki: Stakes.

Heikkilä, Elli. Pikkarainen, Maria. 2010. Differential population development in the regions of Finland. Julkaisussa: Population, Space and Place. Vol. 16:4, s. 323–334. DOI: 10.1002/psp.561

Heikkilä, Elli. 2005. Regional development and labour market dynamics in Finland. Julkaisussa Nordia Geographical Publications Yearbook 2005, s. 13–27. Oulu: Oulun yliopisto.

Saari, Matti. 2006. Väestön keskittyminen hidastunut. Julkaisussa: Kuntapuntari, 3/2006, s. 12–16. Helsinki: Tilastokeskus.

Sjöblom-Immala, Heli. 2011. Maahanmuuttajat liikkuvat työn perässä. Julkaisussa: Hyvinvointikatsaus 2/2011, s. 48–50. Helsinki: Tilastokeskus.

1.4. Palumuutto

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Hautaniemi, Petri. Juntunen, Marko. Sato, Mariko. 2013. Return migration and vulnerability: Case studies from Somaliland and Iraqi Kurdistan. Helsinki: Helsingin yliopisto. 133 s.

Ilmasti, Lotta. 2006. Ruotsinsuomen ominaispiirteitä – Näkökulmana mahdollisten palumuuttajien kielellinen sopeutuminen ja sen tukeminen (Web Reports 16). Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 158 s. [Pro gradu]

Kajander, Johanna. 2005. ”Olen katsonut televisiota enemmän kuin olen ymmärtänyt” Palumuuttajat ja suomalaisen median kohtaaminen. Tampere: Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Tiedotusopin laitos. 138 s. [Pro gradu]

Merikallio, Jenni. 2010. Kertomuksia paluusta. Käytäntöyhteisöt uutena näkökulmana repatriaatiotutkimuksessa. Helsinki: Aalto-yliopisto, Markkinoinnin ja johtamisen laitos. 84 s. [Pro gradu]

Sotaniemi, Joonas. Mattila, Markku. 2013. Olen palannut kotiseudulle jäädäkseni: Seinäjoen ja Vaasan muuttoliikkeet. Seinäjoki: Siirtolaisuusinstituutti, Pohjanmaan aluekeskus. 124 s.

Tuomi-Nikula, Outi. Haanpää, Riina. Laine, Tarja (toim.). 2013. Takaisin Suomeen? Euroopan ulkosuomalaisten ja heidän lastensa ajatuksia Suomesta maahanmuuton kohteena. Pori: Turun yliopisto, kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma. 202 s.

Warinowski, Anu. 2012. Maailmalle yhtenä, takaisin toisena?: Suomalaisten ekspatriaattiperheiden lapset kulttuurisissa siirtymissä. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 418 s. [Väitöskirja]

Artikkelit

Salonsaari, Minna-Liisa. 2012. Kerrottu ja muisteltu inkerinsuomalaisten paluumuutto. Julkaisussa: Elore. Vol. 19, s. 56–72

1.5. Pakolaisuus, turvapaikanhaku ja laitton maahanmuutto

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Almaspour, Aliakbar. 2005. Pakolainen tutkimusaiheena – pakolaisten määrittely tutkimuksissa. Tampere: Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. 125 s. [Pro gradu]

Enoranta, Teija (toim.). 2007. Työssä turvapaikanhakijan kanssa. Helsinki: Kansalais- ja työväenopistojen liitto (KTOL). 165 s.

Flink, Toivo. 2010. Kotiin karkotettavaksi. Inkeriläisen siirtoväen palautukset Suomesta Neuvostoliittoon vuosina 1944–1955. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura; Kansallisarkisto. 320 s.

Heikkilä, Elli (toim.) 2014. Haavoittuvasta lapsuudesta ehjään aikuisuuteen. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 159 s.

Horsti, Karina. 2005. Vierauden rajat: monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa. Tampere: Tampere University. 316 s. [Väitöskirja]

Kanninen, Tiina. 2010. Gender, vulnerability, and the obligation to return: an overview of return assistance to 'rejected' asylum seekers in the Nordic countries. Tampere Peace Research Institute. Sukupuolisensitiiviset paluun tukitoimet

-hanke; Gender-sensitive return assistance for vulnerable groups of returnees; tutkimusraportti; EU:n rahoittama projekti; palautukset. Tampere: Tampere Peace Research Institute. 152 s.

Laiho, Sanna. 2008. Kivenä kengässä?: Suomen kiintiöpakolaispolitiikka. Turku: Turun yliopisto, Poliittinen historia. 93 s. [Pro gradu]

Leppäkorpi, Mervi. 2011. Asiaton oleskelu kielletty: tutkimusmatkalla paperittomien Suomessa. Helsinki: Into. 205 s.

Lundqvist, Katarina. 2006. Identitet okänd: om socialt arbete på grupphemmen för barn som ensamma söker asyl i Finland. Turku: Turun yliopisto. 143 s. [Pro gradu]

Lyytinen, Eveliina. 2013. Spaces of trust and mistrust: Congolese refugees, institutions and protection in Kampala, Uganda. Oxford: University of Oxford, School of Geography. [Väitöskirja]

Lyytinen, Eveliina. 2009. A tale of three cities: internal displacement, urbanization and humanitarian action in Abidjan, Khartoum and Mogadishu. New Issues in Refugee Research, UNHCR. 32 s.

Lyytinen, Eveliina. Kullenberg, Janosch. 2013. Urban Refugee Research and Social Capital. A Roundtable Report and Literature Review. New York: International Rescue Committee and Women's Refugee Commission. 53s.

Lähteenmäki, Minna. 2013. Lapsi turvapaikanhakijana: etnografisia näkökulmia vastaanottokeskuksen ja koulun arjesta. Helsinki: Helsingin yliopisto, Käyttätutkimustieteiden laitos. 213 s. [Väitöskirja]

Magennis, Sophie. Salmelin, Leni. Ekholm, Elina (toim.). 2005. Uusi alku: Käsikirja pakolaisten valinnasta, vastaanotosta ja kotoutumisesta. Helsinki: Työministeriö. 147 s.

Oisalo, Niina 2005: "Emme ole laittomia, olemme ihmisiä" – Liikkuvat muukalaiset symbolisen väkivallan kohteina sekä diskurssianalyttinen tapaustutkimus "laittoman" siirtolaisuuden uutisoinnista espanjalaisissa sanomalehdissä. Tampere: Tampereen yliopisto, Poliitiikan tutkimuksen laitos, Kansainvälinen politiikka. 117 s. [Pro gradu]

Paksuniemi, Merja. 2014. Vahvoiksi kasvaneet. Lapin lapset sodan jaloissa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 92 s.

Parsons, Annika. 2010. Selvitys lapsen edun toteutumisesta turvapaikka- ja pakolaislapsia koskevista päätöksistä: Lapsen edun toteutuminen turvapaikanhakija- ja pakolaislapsia koskevista päätöksistä. Helsinki: Vähemmistövaltuutettu. 103 s.

Pirinen, Ilkka. 2008. Turvapaikanhakijoiden terveydentila: tutkimus Tampereen kaupungin ulkomaalaistoimiston terveydenhuoltoyksikössä. Tampere: Tampereen yliopisto. 259 s. [Väitöskirja]

Puumalainen, Mikko. 2005. Nopeus, tehokkuus vai oikeudenmukaisuus?: vähemmistövaltuutetun selvitys nopeutetun turvapaikkamenettelyn oikeusturvatakeista. Helsinki: Vähemmistövaltuutettu, 137 s.

Seppälä, Laura. 2008. Afgaanipakolaiset valtioiden välissä. Helsinki: Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta, Sosologian laitos. 113 s. [Pro gradu]

Turtiainen, Kati. 2012. Possibilities of Trust and Recognition between Refugees and Authorities: Resettlement as a Part of Durable Solutions to Forced Migration. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 116 s. [Väitöskirja]

Turtiainen, Kati. 2008. Kommunikointia uuden kynnyksellä: Luottamuksen rakentuminen kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välillä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto: Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Marginalisaatiokysymysten sosiaalityön erikoisala. 38 s. [Lisensiaatintutkielma]

Artikkelit

Historiallinen Aikakauskirja. 2006. Lapset ja Sota 2/2006. Helsinki: Suomen historiallinen seura. (kausijulkaisu)

Kaukko, Mervi. Parkkila, Helena. 2014. Nykyajan totaaliset laitokset tyttöjen suojelijoina. Teoksessa Gissler ym. (toim.) Nuoruus toisin sanoen. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos; Nuorisotutkimusverkosto; Nuorisasian neuvottelukunta. s. 113–121.

Kaukko, Mervi. 2015. The P, A and R of Participatory Action Research with Unaccompanied Girls. Julkaisussa: Journal of Educational Action Research. DOI: 10.1080/09650792.2015.1060159

Kuusisto-Arponen, Anna-Kaisa. 2008. Identiteettipoliittista rajankäyntiä: muistot evakko- ja sotalasten paikkatunteen rakentajina. Julkaisussa: Terra.

Vol. 120:3, s. 169–182. Helsinki: Suomen Maantieteellinen Seura. Kielet: suomi, englanti.

Nykänen, Eeva. 2008. Luvallista, luvatonta ja jotain siltä väliltä: ulkomaalaislaki ja turvapaikanhakijataustaisten maahanmuuttajien jäsenyys. Julkaisussa: Oikeus. Vol. 37:3, s. 345–364. Helsinki: Oikeuspoliittinen yhdistys Demla ry.

Paksuniemi, Merja. 2015. Finnish Refugee Children's experiences of Swedish Refugee Camps during the Second World War. Julkaisussa: An International Journal of Migration Letters. Vol. 12:1, s. 28–37. Lontoo: Transnational Press London.

Turtiainen, Kati Kertomuksia uuden kynnyksellä – Luottamuksen rakentuminen kiintiöpakolaisten ja viranomaisten välillä. Julkaisussa: Janus – Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti. Vol 17:4, 2009. s. 329–345. Jyväskylä: Sosiaalipoliittinen yhdistys.

1.6. Muu muuttoliikkeet ja siirtolaisuus

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Hartonen, Olavi. Söderling, Ismo. Korkiasaari, Jouni. 2013. Siirtolaisuus Suomessa ja Euroopassa: opetuspaketti yläkouluille ja lukioille. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 80 s.

Karvinen, Anni-Mari. 2009. Maahanmuuttajien poismuutto Suomesta. Helsinki: Helsingin kauppakorkeakoulu, Kansantaloustieteen laitos. 89 s. [Pro gradu]

Kattilakoski, Mari. 2011. Maaseudun uudet toimijat. Tutkimus paluu- ja tulo-
muuttajien toimijuudesta maaseutuyhteisöissä ja kehittämisverkostoissa Keski-Pohjanmaalla. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 188 s. [Lisensiaatintutkielma]

Leitzinger, Antero. 2008. Ulkomaalaispolitiikka Suomessa 1812–1972. Helsinki: East-West Books. 634 s. [Väitöskirja]

Liikavainio, Janne. 2012. Ulkomaalaisen käännyttämisen ja maahantulokiellon perusteet sekä rajatarkastusviranomaisen harkintavalta. Espoo: Raja- ja merivartiokoulu. 167 s.

Martikainen, Tuomas. Saukkonen, Pasi. Säävälä, Minna (toim.). 2013. Muuttajat: kansainvälinen muuttoliike ja suomalainen yhteiskunta. Helsinki: Gaudeamus. 376 s.

Mattila, Markku (toim.). 2015. Aina liikkeessä – liikkuvainen Pohjanmaa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti, Pohjanmaan aluekeskuksen tutkimuksia. 226 s.

Niemelä, Anna. 2008. Kansainväliset tutkinto-opiskelijat Suomen yliopistoissa. Helsinki: Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL). 148 s.

Niittyalahti, Terhi. 2013. Muuttoliikkeet seutukunnittain. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Kauppakorkeakoulu, Kansantaloustiede. 78 s. [Pro gradu]

Nikula, Piia. 2006. Siirtolaisuuden hallintaa – kaikkienko hyväksi?: Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM foucault'laisen hallintamentaliteetin näkökulmasta tarkasteltuna. Turku: Turun yliopisto, Valtio-opin laitos, Kansainvälisten suhteiden linja. 111 s. [Pro gradu]

Niskanen, Eija (toim.). 2014. Ihmisoikeudet Aasiassa. Helsinki: Into-kustannus. 148 s.

Pärnänen, Kati. Huikuri, Kaisa. Rechardt, Antti. 2010. Maahanmuuttohallinnon viestinnän kehittämishanke: projektiryhmän loppuraportti. Helsinki: Sisäasiainministeriö. 32 s.

Saaritsa, Sakari. Hänninen, Kirsi. 2012. Työväki maahanmuuttajana. Helsinki: Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura. 252 s.

Salmi, Anna. 2012. The Finnish Field of Transnational Migration Research. A Systematic Review. Maastricht: Maastricht University, Faculty of Arts and Social Sciences, Globalisation and Development Studies; Turku: Institute of Migration. [Pro gradu]

Sjöblom-Immala, Heli. 2007. Uutta verta maaseudulle: Kainuun ja Varsinais-Suomen maalle muuttajat ja yrittäjät. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 160 s.

Sjöblom-Immala, Heli. 2012. Työtä, palveluja ja luonnonläheisyyttä. Maahanmuuttajien Suomen sisäiset muutot, asumistoiveet ja kotoutuminen 2000-luvulla. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 116 s.

Synberg, Kari. 2010. Muuttoliike Syrjä-Venäjällä – Tapaustutkimus Kirovskista, Apatiitista ja Ne lidovosta. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta. 281 s. [Väitöskirja]

Artikkelit

Hinkle, Maija. 2006. Latvian-Americans in the post-Soviet era: cultural factors on return migration in oral history interviews. Julkaisussa: *Elore*. Vol. 13:1, s. 1–20. Joensuu: Suomen kansantietouden tutkijain seura.

Jalagin, Seija. 2013. Lähetystyön historia: Meillä, muualla ja maailmalla. Teoksessa: Antila, Jaakko O. Laine, Esko M. Meriläinen, Juha (toim.). *Kristinuskon historian tutkimusalat ja metodit*. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura. s. 287–300.

Jalagin, Seija. 2013. Transnationalising Education for the Benefit of the Nation: Finnish Mission to the Jews in post-World War II Jerusalem. Teoksessa: Fleischmann, Ellen. Grypma, Sonya. Marten, Michael. Okkenhaug, Inger Marie (toim.). *Transnational and Historical Perspectives on Global Health, Welfare and Humanitarianism*. Kristiansand: Portal Forlag. s. 182–207.

Saarela, Jan. 2006. Muuttoliiketutkimuksessa otetaan kansainvälisiä edistysaskeleita = Landslänkade registerdata i migrationsforskningen. Julkaisussa: *Hyvinvointikatsaus*, 3/2006, s. 51–56. Helsinki: Tilastokeskus. Kielet: suomi, ruotsi.

Tanni, Katri. 2005. Siirtolaisuuspolitiikan moraalista Valkoisen Australian historian valossa. Julkaisussa: *Lähde: historiatieteellinen aikakauskirja*, 2/2005. Joensuu: Labyrintti.

Vaittinen, Tiina. 2014. Reading global care chains as migrant trajectories: A theoretical framework for understanding structural change. Julkaisussa: *Women's Studies International Forum*. Vol. 47, Part B, November–December, s. 191–202. Oxford; New York: Pergamon. DOI:10.1016/j.wsif.2014.01.009

Wahlbeck, Östen. 2015. The Finnish and Swedish Migration Dynamics and Transnational Social Spaces. Julkaisussa: *Mobilities*. Vol. 10:1, s.100–108. Abingdon: Routledge. DOI: 10.1080/17450101.2013.849488

2

Vähemmistöt ja identiteetti

2.1. Etniset vähemmistöt ja etninen identiteetti

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Anis, Merja. 2008. Sosiaalityö ja maahanmuuttajat: lastensuojelun ammattilaisten ja asiakkaiden vuorovaikutus ja tulkinnat. Helsinki: Väestöliitto. 118 s. [Väitöskirja]

Dhalmann, Hanna. 2011. Yhden uhka, toisen toive?: somalien ja venäläisten asuminen etnisen segregatiokehityksen valossa. Helsinki: Helsingin yliopisto. 135 s. [Väitöskirja]

Drake, Sunniva (toim.). 2010. Maahanmuuttaja kulttuuriryössä. Helsinki: BTJ. 123 s.

Ekholm, Laura Katarina. 2013. Boundaries of an Urban Minority: the Helsinki Jewish Community from the End of Imperial Russia until the 1970s. Helsinki: Helsingin yliopisto, 155 s. Kielet: englantia, suomi. [Väitöskirja]

Gynther, Päivi. 2006. From utopia to quintessence: Education law from the viewpoint of Roma and skills deficiency. Helsinki: Gummerus. 347 s.

Haarala, Ruslan. 2005. Siperiansuomalaiset ja siperiansuomi: ”Juttele eestis tai suomeks, daze ryssäki käyb.” Helsinki: Helsingin yliopisto, Suomen kielen laitos. 119 s. [Pro gradu]

Haikkola, Lotta. 2012. Monipaikkainen nuoruus: toinen sukupolvi, transnationaalisuus ja identiteetit. Helsinki: Helsingin yliopisto, Sosiaalitieteiden laitos, Sosiologia. 103 s. [Väitöskirja]

Hakoniemi, Kirsi. 2006. Amerikansuomalaisista siirtolaiskirjeistä rakentuvat identiteettikonstruktiot. Turku: Turun yliopisto, Taiteiden tutkimuksen laitos, Mediatutkimus. 113 s. [Pro gradu]

Hirvi, Laura. 2013. Identities in Practice. A Trans-Atlantic Ethnography of Sikhs in Finland and California. Helsinki: Finnish Literary Society. 185 s.

Häkkinen, Antti. Pulma, Panu. Tervonen, Miika (toim.). 2005. Vieraat kulkijat – tutut talot: näkökulmia etnisyyden ja köyhyyden historiaan Suomessa. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 502 s.

Isaksson, Pekka. 2005. Historian lisälehtiä: suvaitsevaisuuden ongelma ja vähemmistöt kansallisessa historiassa. Helsinki: Like: Suomen rauhanpuolustajat. 250 s.

Jaakkola, Magdalena. 2009. Maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta: asennemuutokset 1987–2007. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 103 s.

Jacobsen, Knut A. Myrvold, Kristina (toim.). 2011. Sikhs in Europe. Migration, Identities and Representations. Farnham: Ashgate. 346 s.

Jasinskaja-Lahti, Inga. Mähönen, Tuuli Anna. 2009. Identities, Intergroup Relations and Acculturation. Helsinki: Gaudeamus. 240 s.

Kananoja, Kalle. 2012. Central African Identities and Religiosity in Colonial Minas Gerais. Turku: Åbo Akademi University. 299 s. [Väitöskirja]

Kangastalo, Laura. 2011. Opiskelijavaihto elämäkokemuksena: Jyväskylän yliopiston musiikkikasvatuksen opiskelijoiden kokemuksia opiskelijavaihdosta Etelä-Afrikassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos. 90 s. [Pro gradu]

Keskitalo, Pigga. Määttä, Kaarina. Uusiautti, Satu. 2013. Sámi Education. Frankfurt am Main: Peter Lang, cop. 119 s.

Kosonen, Liisa. 2008. Growing Up Vietnamese in Finland: Looking Back 12 Years Later. The Well-Being and Sociocultural Adaptation of Vietnamese as Children or

Adolescents and as Young Adults. Helsinki: Helsingin yliopisto, Sosiaalitieteiden laitos, Sosiaalipsykologia. [Väitöskirja]

Leitzinger, Antero. 2006. Suomen tataarit: Vuosina 1868–1944 muodostuneen muslimiyhteisön menestystarina. Tataarit Suomessa. Helsinki: East-West Books. 279 s.

Mannila, Simo. Messing, Vera. van den Broek, Hans-Peter. Vidra, Zsuzsanna. 2010. Immigrants and Ethnic Minorities: European Country Cases and Debates. Helsinki: National institute for health and welfare. 105 s.

Pulma, Panu. 2006. Suljetut ovet: Pohjoismaiden romanipolitiikka 1500-luvulta EU-aikaan. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 237 s.

Pyykkönen, Miikka. 2007. Järjestäytyvät diasporat: Etnisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta maahanmuuttajien yhdistystoiminnassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 140 s. [Väitöskirja]

Soilamo, Arto. 2006. Maahanmuuttajaoppilaan osallisuus koulukiusaamisessa. Turku: Turun yliopisto. 164 s. [Väitöskirja]

Syrjä, Hannele. Valtakari, Mikko. 2008. Romanien pitkä matka työn markkinoille: tutkimus romanien työmarkkinoille sijoittumisen edistämisestä. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. 145 s.

Tedder, Joanna. 2005. Maahanmuuttajaoppilaat herättävät koulumaailmaa: Opettaja-lehdestä sisällönanalyysin kautta välittyvä kuva opettajien ja muun kouluhenkilöstön reagoinnista maahanmuuttajaoppilaisiin vuosina 1970–2003. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos. 152 s. [Pro gradu]

Yhteiset lapsemme: tutkimusohjelma. Monikulttuuriset lapset suomalaisessa yhteiskunnassa. 2005. Helsinki: Yhteiset lapsemme ry. 35 s.

Artikkelit

Hinkkanen, Reea. 2005. A history of the chiefdom of Isaka, central Sukuma-Nyamwezi area of Tanzania. Julkaisussa: Suomen antropologi. Vol. 30:1, s. 22–38. Helsinki: Suomen antropologinen seura.

Hirvi, Laura. 2010. The Sikh gurdwara in Finland: negotiating, maintaining and transmitting immigrant's' identities. Julkaisussa: *The South Asian Diaspora*. Vol. 2:2, s. 219–232. Routledge.

Keskitalo, Pigga. Määttä, Kaarina. Uusiautti, Satu. 2013. Sámi education in Finland. Teoksessa: Määttä, Kaarina. Uusiautti, Satu (toim.) *Early Child Care and Education In Finland*, s. 39–54. Lontoo: Routledge

Nyyssönen, Jukka. 2012. Sami identity politics within the political structures of Finland: articulation, reception and the boundaries of the politically possible. Julkaisussa: *Lähde: historiatieteellinen aikakauskirja*, 8/2012, s. 13-37. Joensuu: Labyrintti.

Saari, Kari. 2009. Poliisin ja etnisten vähemmistöjen välinen suhde 2000-luvun Suomessa: kertovatko suomalaistutkimukset kahta ristiriitaista tarinaa. Julkaisussa: *Oikeus*. Vol. 38:4, s. 402–419. Helsinki: Suomen demokraattiset lakimiehet: Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen yhdistys.

Säävälä, Minna 2010. Forced Migrants, Active Mothers or Desired Wives: Migratory Motivation and Self-Representation in Kosovo Albanian and Russian Women's Biographies. Julkaisussa: *Journal of Ethnic and Migration Studies*. Vol. 37:6, s. 1139–1155. Abingdon: Carfax. DOI:10.1080/1369183X.2010.481545.

Wahlbeck, Östen. 2005. Turkkilaiset maahanmuuttajat yrittäjinä Suomessa. Paikallinen ja transnationaali sosiaalinen pääoma. Julkaisussa: *Janus – Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti*. Vol. 13:1, s. 39–53. Turku: Sosiaalipoliittinen yhdistys.

2.2. Kielelliset vähemmistöt ja kielellinen identiteetti

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Creutz, Karin. Helander, Mika. 2012. *Via svenska: den svenskspråkiga integrationsvägen*. Helsinki: Magma. 149 s.

Ekrem, Carola. Lindqvist, Yrsa (toim.). 2005. *Nationella hjältar, mytiska förebilder*. Helsingfors: Litteratursällskapet i Finland. 83 s.

Hakkarainen, Tiina. 2011. From interdependence to agency: migrants as learners of English and Finnish in Finland. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Kielten laitos. 196 s. [Pro gradu]

Hirvonen, Marianne. 2010. Demotivation in learning English among immigrant pupils in the ninth grade of comprehensive school. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Kielten laitos. 155 s. [Pro gradu]

Iskanius, Sanna. 2006. Venäjänkielisten maahanmuuttajaopiskelijoiden kieli-identiteetti. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 264 s. [Väitöskirja]

Johansson, Marjut. Pyykkö, Riitta (toim.). 2005. Monikielinen Eurooppa: kieli-politiikkaa ja käytäntöä. Helsinki: Gaudeamus. 374 s.

Lehikoinen, Sanna. 2008. Karjalaa vai Suomea?: karjalan kielen säilymisestä suojärveläissyntyisillä siirtokarjalaisilla. Joensuun yliopisto: Humanistinen tiedekunta, Suomen kieli ja kulttuuritieteet. 99 s. [Pro gradu]

Länsman, Anne. 2008. Saamen kieli pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Vähemmistövaltuutettu. 66 s.

Löytty, Olli (toim.). 2005. Rajanylityksiä: Tutkimusreittejä toiseuden tuolle puolen. Helsinki: Gaudeamus. 224 s.

Mäenpää Melo, Maija. 2013. "I've been raised to value the human equality": Finnish as second language teachers' intercultural communication competence at the integration training of Vantaa Adult Education Institute. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Viestintätieteiden laitos. 155 s. [Pro gradu]

Nakari, Hanna; Salvanto, Emmi. 2012. Monikielinen maahanmuuttajataustainen oppija englanninopetuksessa: kokemuksia opettajanpöydän molemmin puolin. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Opettajankoulutuslaitos. 127 s. [Pro gradu]

Salo, Hanni. 2008. Jyväskyläläisten maahanmuuttajataustaisten nuorten aikuisten kokemuksia monikielisydestä resurssina. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Kielten laitos. 109 s. [Pro gradu]

Virtala, Irene. 2011. Genus och etnicitet i äldreomsorgen: Röster från sverigefinska pensionärer. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 78 s.

Artikkelit

Engman, Max. 2006. Låt oss alltså vara ingermanländare: nationell avgränsning och mobilisering i det finska Ingermanland före 1918. Julkaisussa: *Historisk tidskrift för Finland*. Vol. 91:4, s. 428–475. Helsingfors: Historiska föreningen.

Halmari, Helena. 2014. Ethnic identity and variation in codeswitching patterns. Julkaisussa: *Studies in Variation, Contacts and Change in English, Texts and Discourses of New Media*. Vol. 15. Helsinki: VARIENG.

Myllyniemi, Rauni. 2005. Yhteisön kiinteys ja yhteisölliset periaatteet: kieliryhmien vertailua Pohjanmaalla. Julkaisussa: *Psykologia*. Vol. 40:2, s. 120–132, 233. Helsinki: Suomen psykologinen seura. Kielet: suomi, englanti.

2.3. Kulttuuriset vähemmistöt sekä kulttuurinen ja alueellinen identiteetti

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Duque, Luciana. 2009. Mental Health of Expatriates in Finnish Enterprises in Brazil. Turku: Turun yliopisto. 159 s. [Väitöskirja]

Flink, Toivo. 2000. Maaorjuuden ja vallankumouksen puristuksessa. Inkerin ja Pietarin suomalaisten sivistys-, kulttuuri- ja itsetuntopyrkimyksiä vuosina 1861–1917. Turku: Turun yliopisto. 456 s. [Väitöskirja].

Flink, Toivo. 2012. Pois nöyrän panta. Inkerin Liitto 1922–1944. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 201 s.

Hakola, Mari. 2006. Juurtuvat juuret ja reitit:Kielellisesti rakentuva kulttuuri-identiteetti Portugalissa asuvien suomalaisten haastatteluissa. Tampereen yliopisto: Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. 109 s. [Pro gradu]

Häkkinen, Kalevi. 2005. Mount Isan suomalaiset: Etnografinen tutkimus australialaisen kaivoskaupungin suomalaissiirtolaisista ja heidän suhteistaan kaupungin

muuhun väestöön 2000-luvun alussa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Kulttuuri-antropologia. 194 s. [Pro gradu]

Hännikäinen, Outi-Kristiina. 2010. Identiteettien maisemat Saskatchewanin Uudessa Suomessa: uudisasutuksesta uusidentifikaatioon. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 245 s. [Väitöskirja]

Jalagin, Seija. Löytty, Olli. Salakka, Markku (toim.). 2010. Kaikille kansoille: lähetystyö kulttuurien vuoropuheluna. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 368 s.

Kangaspuro, Markku (toim.). 2007. Constructed identities in Europe. Helsinki: Aleksanteri Institute. 272 s.

Koikkalainen, Saara. 2013. Making it abroad: experiences of highly skilled Finns in the European Union labour markets. Rovaniemi: Lapland University Press. 231 s. Kielet: englanti, suomi. [Väitöskirja]

Korpilähde, Outi. 2015. Kun pohjoisen matkasta tuli elämän mittainen. Suomalaisvaimot saamelaisyhteisössä. Rovaniemi: Lapin Yliopisto. 376 s. [Väitöskirja]

Laine, Marja (toim.). 2013. Kulttuuri-identiteetti & kasvatus – Kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena. Helsinki: Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura. 230 s.

Leitzinger, Antero. 2005. Suomen muslimit 1918–1958 – immigraatio, integraatio ja identiteetti. Turku: Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Poliittisen historian laitos. 153 s. [Lisensiaatintutkielma]

Lähteenmäki, Maria. Aalto, Minna (toim.). 2007. Identiteetit liikkeessä: suomalaisten kokemuksia Belgiasta. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 157 s.

Martikainen, Tuomas. Sakaranaho, Tuula. Juntunen, Marko (toim.). 2008. Islam Suomessa: Muslimit arjessa, mediassa ja yhteiskunnassa. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 276 s.

Nurmenniemi, Ulla. 2008. A Comparison of Personal and Professional Cultures as Important Considerations in the Recruitment of Foreign Nurses. Kuopio: Kuopion yliopisto, Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. 99 s. [Progradu]

Ottelin, Riikka. 2005. Assimilaatiolla australialaiseksi: diskurssianalyysi erään kansallisuuden laitamilta. Tampere: Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Poliitiikan tutkimuksen laitos. 69 s. [Pro gradu]

Packalén, Emilia. 2013. Maahanmuuttajien kotiseutuidentiteetti ja sen muotoutuminen: tarkastelussa kulttuurisesti venäläiset maahanmuuttajat Etelä-Pohjanmaalla. Oulu: Oulun yliopisto, Luonnontieteellinen tiedekunta, Maantieteen laitos. 103 s. [Pro gradu]

Petkova, Diana. Lehtonen, Jaakko (toim.). 2005. Cultural Identity in an Intercultural Context. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 216 s.

Pöllänen, Pirjo. 2013. Hoivan rajat: venäläiset maahanmuuttajanaiset ja yllirajainen perhehoiva. Helsinki: Väestöliitto. 222 s. Kielet: suomi, englanti.

Räsänen, Maija. 2012. Paikasta toiseen. Matkailukokemukset ja alueellisen identiteetin rakentuminen. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Yhteiskunta- ja kauppatieteiden tiedekunta, Historia- ja maantieteiden laitos. 77 s. [Pro gradu]

Saarni, Minttu. 2013. Kolmannen kulttuurin lasten sopeutumisprosessit: näkökulmina kulttuurinen identiteetti ja sosiaalinen pääoma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos. 75 s. [Pro gradu]

Sivonen, Mika. 2007. Me inkerikot, vatjalaiset ja karjalaiset: uskonnollinen integrointi ja ortodoksisen vähemmistön identiteetin rakentuminen Ruotsin Inkerissä 1680–1702. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden Seura; Joensuu: Joensuun yliopisto. 258 s. [Väitöskirja]

Telinkangas, Sisko. 2005. Tuskanpunaisesta sinivalkoiseen: Lähestymistapojen, näkökulmien, välineiden etsintää syrjäisen maaseudun tutkimiseen. Tampere: Tampereen yliopisto. 266 s. Kielet: suomi, englanti. [Väitöskirja]

Tuomi-Nikula, Outi. Haanpää, Riina. Kivilaakso, Aura (toim.). 2013. Mitä on kulttuuriperintö? Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 392 s.

Wahlbeck, Östen. 2015. Inflyttad från Sverige: En studie av rikssvenska erfarenheter i Helsingfors. Möklinta: Gidlunds förlag. 194 s.

Artikkelit

Korkeala, Päivi. 2011. Kulttuurinen identiteetti ja perheterapia: miten toimia terapeutina eri kulttuuritaustan omaaville ihmisille. Julkaisussa: Perheterapia. Vol. 27:2, s. 17–25. Helsinki: Suomen mielenterveysseura.

Zimmerbauer, Kaj. 2005. Seutukuntien imagon kehittämisen haasteet: Etelä-Pohjanmaan seutukuntien tunnettuuden ja identiteetin tarkastelua. Julkaisussa: Kunnallistieteellinen aikakauskirja. Vol. 33:1, 14 s. Helsinki: Kunnallistieteiden yhdistys.

2.4. Muu vähemmistöt ja identiteetti

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Ainasoja, Katja Johanna. 2007. Pahe alas, puhe ylös – Koti-lehti Amerikan suomalaisten akkulturaation edistäjänä (Web Reports 24). Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 76 s.

Arvonen, Anu. Katva, Liisa. Nurminen, Anne. 2010. Maahanmuuttajien oppimisvaikeuksien tunnistaminen. Jyväskylä: PS-kustannus. 224 s.

Daher, Okan. Hannikainen, Lauri. Heikinheimo, Karoliina (toim.). 2012. Suomen kansalliset vähemmistöt: kulttuurien ja kielten rikkautta. Helsinki: Vähemmistöoikeuksien ryhmän Suomen jaosto; Suomen rauhanpuolustajat. 128 s. (2. uudistettu painos)

Etnisten suhteiden neuvottelukunta. 2005. Kala kuivalla maalla: kotoutuminen maahanmuuttajan näkökulmasta. Helsinki: Työministeriö. 44 s.

Gissler, Mika. Malin, Maili. Matveinen, Petri. 2006. Maahanmuuttajat ja julkiset palvelut: terveydenhuollon palvelut ja sosiaalihuollon laitospalvelut. Helsinki: Työministeriö. 143 s.

Heikkilä, Elli. Danker, Manon. Ciriano, Emilio José Gómez. McLaughlin, Hugh. Reubsaet, Henny (toim.). 2011. Working together for better integration – immigrants, police and social work. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 186 s.

Hiltunen, Saara (toim.). 2012. Maahanmuuttajan matka suomalaisen yhteiskuntaan. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. 173 s.

Häkkinen, Anne. Mattila, Markku. 2011. Etelä-Pohjanmaan maahanmuuttajat. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 208 s.

Häkkinen, Anne. 2009. Maahanmuuttajien terveystarpeeseen vastaaminen Etelä-Pohjanmaalla. Seinäjoki. Siirtolaisuusinstituutti, Pohjanmaan aluekeskus. 126 s.

Ikonen, Kristiina (toim.). 2005. Maahanmuuttajaoppilaiden opetus perusopetuksessa: opetussuunnitelmatyöstä käytäntöön. Helsinki: Opetushallitus. 142 s.

Jokinen, Niina. 2005. Basques and basqueness: competing and conflicting identities. Joensuu: Joensuun yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Maantieteen laitos. 80 s. [Pro gradu]

Joronen, Tuula. 2005. Maahanmuuttajien elinolot pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 166 s.

Joronen, Tuula. 2012. Maahanmuuttajien yrittäjäyys Suomessa. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 259 s. Kielet: suomi, ruotsi, englanti.

Joutsen, Heli. 2010. Joka kieli on uusi ikkuna maailmaan: yhteiskuntatiedon ja suomen kielen opetuksen integraatio kotouttamiskoulutuksessa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Kielten laitos. 203 s. [Pro gradu]

Kerkkänen, Heikki. Saastamoinen, Kimmo. 2013. Vieraasta veljeksi: kaksisuuntaista kotoutumista miehille. Helsinki: Miessakit ry. 144 s.

Korhonen, Vesa. Puukari, Sauli (toim.). 2005. Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Jyväskylä: PS-kustannus. 387 s.

Korhonen, Vesa. Puukari, Sauli (toim.). 2005. Multicultural guidance and counseling: Theoretical foundations and best practices in Europe. Helsinki: CIMO. 375 s.

Kyhä, Henna. 2011. Koulutetut maahanmuuttajat työmarkkinoilla: Tutkimus korkeakoulututkinnon suorittaneiden maahanmuuttajien työllistymisestä ja työurien alusta Suomessa. Turku: Turun yliopisto. 269 s. [Väitöskirja]

Lammervo, Tiina. 2007. Language and culture contact and attitudes among first generation Australian Finns (Web Reports 26). Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 341 s.

Lehtikangas, Mari. 2013. Voimaantumista ja emansipaatiota: työntekijöiden käsityksiä maahanmuuttajanaisiin kohdistuvasta parisuhdeväkivallasta ja selviytymistä tukevasta työstä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. 112 s. [Pro gradu]

Lommi, Anni. 2009. Uussuomalaisia kouluterveydenhuollossa: maahanmuuttajataustaisten nuorten psyykinen hyvinvointi kouluterveydenhuollon silmin. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Terveystieteiden laitos. 78 s. [Pro gradu]

Martikainen, Tuomas. Tiilikainen, Marja (toim.). 2013. Islam, hallinta ja turvallisuus. Turku: Eetos. 283 s.

Martikainen, Tuomas. Tiilikainen, Marja (toim.). 2007. Maahanmuuttajanaiset: kotoutuminen, perhe ja työ. Helsinki: Väestöliitto. 413 s.

Mattila, Markku. Björklund, Krister. 2013. Tomaatteja, teollisuutta ja monikulttuurisuutta: Närpiön malli maahanmuuttajien kotouttamisessa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 126 s. Kielet: suomi, ruotsi.

Nikkola, Eeva. 2010. Maahanmuuttajien akkulturaatio ja kielikäsitteet kriittisen diskurssianalyysin näkökulmasta. Oulu: Oulun yliopisto, Suomen kielen laitos. 107 s. [Pro gradu]

Pietikäinen, Anna-Mari. 2012. Discourses of integration: immigrants' perceptions of crosscultural adaptations in letters to the editor. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Viestintätieteiden laitos. 170 s. [Pro gradu]

Piironen, Emilia. Lönnroth, Annika. 2011. Venäläistaustaisten maahanmuuttajaoppilaiden kokemuksia Suomalaisesta koulusta ja sopeutuminen uuteen kouluun sekä yhteiskuntaan. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Filosofinen tiedekunta, Soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto. 84 s. [Pro gradu]

Päivärinne, Sirkku (pj.), Heikkilä-Paukkonen, Irma (siht.), Koivumäki, Kai (siht.). 2005. Yhteistyössä kotoutumiskoulutusta toteuttamaan: Työ- ja opetushallinnon työryhmän raportti. Helsinki: Työministeriö. 86 s.

Pöyhönen, Sari. Tarnanen, Mirja. Kyllönen, Teija. Vehviläinen, Eeva-Maija. Rynkänen, Tatjana. 2009. Kielikoulutus maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa: tavoitteet, toteutus ja hallinnollinen yhteistyö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus (SOLKI). 71 s.

Pulma, Panu. 2012. Suomen romanien historia. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 494 s.

Riikonen, Tanja. 2007. Analyse discursive de l'identité et du voile islamique: Étude de cas des étudiantes musulmanes de Montréal. Turku: Turun yliopisto, Klassillisten ja romaanisten kielten laitos. 122 s. [Pro gradu]

Saukkonen, Pasi. 2013. Erilaisuuksien Suomi: vähemmistö- ja kotouttamispolitiikan vaihtoehdot. Helsinki: Gaudeamus. 252 s.

Sjöblom-Immala, Heli. 2013. Tervetuloa Suomeen?: korkeakouluopiskelijoiden asenteita mittaava etnobarometri 2013. Turku: Siirtolaisuusinstituutti, 132 s.

Sorvari, Marika. 2012. Maahanmuuttajataustaisten lapsiperheiden terveyttä ylläpitävät voimavarajatekijät: taustalla salutogeeninen orientaatio. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos. 116 s. [Pro gradu]

Suomi. Työministeriö. 2005. Yhteistyössä kotoutumiskoulutusta toteuttamaan: Työ- ja opetushallinnon työryhmän raportti. Helsinki, 2005. Työministeriö. 86 s. Kielet: suomi, englanti, ruotsi.

Taajamo, Matti. 2005. Ulkomaiset opiskelijat Suomessa: kokemuksia opiskelusta, oppimisesta, elämästä ja erilaisuudesta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos. 145 s. [Väitöskirja]

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2013. Maahanmuuttajabarometri 2012: loppuraportti. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. 212 s.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2012. Valtion kotouttamisohjelma: hallituksen painopisteet vuosille 2012–2015. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. 83 s.

Weckström, Lotta. 2011. Representations of Finnishness in Sweden. Helsinki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 173 s.

Weckström, Lotta. 2011. Suomalaisuus on kuin vahakangas. Ruotsinsuomalaiset nuoret kertovat suomalaisuudestaan. Turku: Siirtolaisuusinstituutti; Stokholm: Sverigefinnarnas Arkiv. 160 s.

Yijälä, Anu. 2012. Pre-acculturation among voluntary migrants. Helsinki: Helsingin yliopisto. 119 s. [Väitöskirja]

Artikkelit

Härkäpää, Kristiina. 2005. Maahanmuuttajien työllistymisen ja kuntoutuksen palvelumallien kehittäminen. Julkaisussa: Kuntoutus. Vol. 28:2, s. 1–6. Helsinki: Kuntoutussäätiö.

Laatikainen, Tiina. Säävälä, Minna. Wikström, Kim. Haikkola, Lotta. Malin, Maili. Alitolppa-Niitamo, Anne. 2013. Kuinka saada tietoa ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista? Teoksessa: Reivinen, Jukka. Vähäkylä Leena (toim.). Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen. Helsinki: Gaudeamus. s. 226–269.

Lehdonvirta, Jaana. 2005. Maahanmuuttajien kuntoutusluotsauksen palvelumalli. Julkaisussa: Kuntoutus. Vol. 28:2, s. 40–46. Helsinki: Kuntoutussäätiö.

Malin, Maili. 2011. Maahanmuuttajanaisten lisääntymisterveys vaatii erityis- huomiota. Julkaisussa: Suomen Lääkärilehti, 42/2011. s. 3309–3314. Helsinki: Suomen lääkäriliitto.

Malin, Maili. Laatikainen, Tiina. Säävälä, Minna. Alitolppa-Niitamo, Anne. 2011. Maahanmuuttajataustaisten nuorten terveys ja hyvinvointitutkimus. Julkaisussa: Hyvinvointikatsaus 3, s. 95–98. Helsinki: Tilastokeskus.

Malin, Maili. Raisamo, Susanna. 2011. Maahanmuuttajien elinolojen ja terveyden selvittämiseksi on tehtävä erillisiä tutkimuksia. Maahanmuuttajien hyvinvointisurveys I/II. Julkaisussa: Hyvinvointikatsaus 4, s. 66–70. Helsinki: Tilastokeskus.

Malin, Maili. Raisamo, Susanna. 2012. Maahanmuuttajien hyvinvointitutkimuksen kehittäminen auttaa sekä maahanmuuttajia että yhteiskuntaa. Maahanmuuttajien hyvinvointisurveys II. Julkaisussa: Hyvinvointikatsaus 2, s. 67–71. Helsinki: Tilastokeskus.

Malin, Maili. Gissler, Mika. 2006 Maahanmuuttajien terveys- ja sosiaalipalveluiden saatavuus, laatu ja käyttö oikeudenmukaisuuden näkökulmasta. Teoksessa: Teperi, Juha. Vuorenkoski, Lauri. Manderbacka, Kristiina. Ollila, Eeva. Keskimäki, Ilmo (toim.). Riittävät palvelut jokaiselle: näkökulmia yhdenvertaisuuteen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Helsinki: Stakes. s. 115–133.

Malin, Maili. 2011. Maahanmuuttajien terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavat tekijät. Julkaisussa: Yhteiskuntapolitiikka. Vol. 76:2, s. 201–213. Helsinki: Stakes.

Malin, Maili. Gissler, Mika. 2009. Maternal care and birth outcomes among ethnic minority women in Finland. Julkaisussa: BMC Public Health, 9:84. DOI:10.1186/1471-2458-9-84

Oisalo, Niina. 2014 Kynnyksellä – välitila, ruumiillisuus ja kohtaaminen dokumenttielokuvassa. Julkaisussa: Lähikuva, 3–4/2014, s. 54–72.

Pöllänen, Pirjo. 2013. Venäläisten naisten arki ja hoivasuhteet Pohjois-Karjalassa. Julkaisussa: Idäntutkimus, 2/2013, s. 15–30. Helsinki: Suomen Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura ry.

Reuter, Anni. 2005. Maahanmuuttajien resurssit Suomen työmarkkinoilla. Julkaisussa: Kuntoutus. Vol. 28:2, s. 7–22. Helsinki: Kuntoutussäätiö.

Seurujärvi, Irja-Kari. 2010. 'We are no longer prepared to be silent': the making of Sami indigenous identity in an international context. Julkaisussa: Suomen antropologi. Vol. 35:4, s. 5–25. Helsinki: Suomen antropologinen seura.

Trux, Marja-Liisa. 2005. "Ei sitä meillä kukaan kato" – kansainvälisyys ja monietnisyys helsinkiläisellä IT-työpaikalla. Julkaisussa: Työpoliittinen aikakauskirja. Vol. 48:2, s. 49–69. Helsinki: Työministeriö.

3

Muut etnisyys- ja monikulttuuriaiheet

3.1. Etnisyys ja monikulttuurisuus

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Aalto, Anna-Mari. Elovainio, Marko. Heponiemi, Tarja. Hietapakka, Laura. Kuusio, Hannamaria. Lämsä, Riikka. 2013. Ulkomaalaistaustaiset lääkärit ja hoitajat suomalaisessa terveydenhuollossa: haasteet ja mahdollisuudet. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 123 s.

Anis, Merja. Heiliö, Tiina. Hietanen, Olli. Marttinen, Jouni. 2007. Kohti monikulttuurista Varsinais-Suomea: Varsinais-Suomen maahanmuuttopoliittisen ohjelman tilastaselvitys, haastattelut, tulevaisuusverstaat ja kysely. Turku: Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. 160 s.

Brewis, Kielo. 2008. Stress in the multi-ethnic customer contacts of the Finnish civil servants: Developing critical pragmatic intercultural professionals. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 299 s. [Väitöskirja]

Diakhaté, Marie. 2006. Monikulttuurisuuden kohtaaminen työyhteisössä. Turku: Turun yliopisto, Ranskan kielen kääntäminen ja tulkkaus. Turku. 68 s. [Pro gradu]

Finska-Viinikainen, Jaana. Sivén, Pirjo. 2007. Varhaiskasvattajien kokemuksia ja käsityksiä kulttuurien kohtaamisesta päiväkodissa: ”Se kieliasia ... on jotenkin päällimmäisenä ... muuten samaa.” Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden laitos. 88 s. [Pro gradu]

Hammar-Suutari, Sari. 2009. Asiakkaana erilaisuus: kulttuurien välisen viranomais-toiminnan etnografia. Joensuu: Joensuun yliopisto. 267 s. [Väitöskirja]

Hammar-Suutari, Sari. 2006. Kulttuurien välinen viranomaistyö: työn valmiuksien ja yhdenvertaisen asiakaspalvelun kehittäminen. Kuvaus toiminnan etnografiaan perustuvasta kehittämiskokeilusta kolmessa julkisten sosiaalipalvelujen työyhteisössä. Helsinki: Työministeriö. 85 s.

Harinen, Päivi. Honkasalo, Veronika. Souto, Anne-Mari. Suurpää, Leena. 2009. Ovet auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, Nuorisotutkimusverkosto. 226 s.

Heikkilä, Elli. K. Yeoh, Brenda S. A. (toim.). 2011. International Marriages in the Time of Globalization. New York: Nova Science Publishers, cop. 196 s.

Heikkilä, Elli. Oksi-Walter, Päivi. Säävälä, Minna (toim.). 2014. Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 149 s.

Heikkilä, Elli. Pikkarainen, Maria. 2008. Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 219 s.

Himanan, Timo. 2012. Cultural Diversity, Social Cohesion, Religion: Core Values and Educational Policies an Four European Nations. Turku: Turun yliopisto. 244 s. [Väitöskirja]

Joronen, Tuula (toim.). 2009. Maahanmuuttajien vapaa-aika ja kulttuuripalvelut pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 217 s. Kielet: englanti, suomi.

Juuti, Pauli. 2005. Monikulttuurisuus voimavaraksi: valtaväestö ja maahanmuuttajat työyhteisössä (Monikulttuurisuus voimavarana työyhteisössä: ETMO-hankkeen tutkimusraportti). Nurmijärvi: Kiljavan opisto. 148 s.

Kaljonen, Päivi. Matinheikki-Kokko, Kaija (toim.). 2011. Osallistuva monikulttuurinen sosiaaliohjaus. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu. 240 s.

Keskinen, Suvi. Vuori, Jaana. Hirsiaho, Anu (toim.). 2012. Monikulttuurisuuden sukupuoli: kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa. Tampere: Tampereen yliopistopaino. 386 s.

Komulainen, Sirkka. 2012. Porvarillisen idyllin vai pikku-Moskovan lapset?: Monikulttuurisuuden vaikutus suomalaisperheiden koulupaikan valintaan Turussa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 100 s.

Kuusisto, Taru. 2007. Toinen mies: suomalais-italialaiset parisuhteet etnisyyden ja sukupuolen neuvottelussa. Turku: Turun yliopisto, Sosiologia. 115 s. [Pro gradu]

Lasonen, Johanna. Halonen, Mia (toim.). 2009. Kulttuurien välinen osaaminen koulutuksessa ja työelämässä. Jyväskylä: Suomen kasvatustieteellinen seura. 155 s.

Lundqvist, Kia (toim.). 2012. Kulttuuritietoisia työkäytäntöjä kehittämässä: Kulttuuritietoiset työkäytännöt maahanmuuttajatyössä -täydennyskoulutuksessa 2010–2011 tuotettuja kehittämishankkeiden kuvauksia. Turku: Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahea. 78 s.

Markkanen, Kirsi. Tammisto, Soile. 2005. Maahanmuuttajat hoitoalan työyhteisössä: Tehyn selvitys monikulttuurisuudesta. Helsinki: Tehy. 64 s. Kielet: suomi, englanti.

Martikainen, Tuomas (toim.). 2006. Ylirajainen kulttuuri: etnisyys Suomessa 2000-luvulla. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 308 s.

Oikarinen-Jabai, Helena (toim.). 2012. Mun stadi. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 133 s.

Paavola, Heini. 2007. Monikulttuurisuuskasvatus päiväkodin monikulttuurisessa esiopetusryhmässä. Helsinki: Helsingin yliopisto. 198 s. [Väitöskirja]

Pakaslahti, Antti. Huttunen, Matti (toim.) 2010. Kulttuurit ja lääketiede. Helsinki: Duodecim. 424 s.

Pietarila, Mari. 2007. Musiikin oppikirjantekijöiden suhde monikulttuuriseen musiikkikasvatukseen. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos. 89 s. [Pro gradu]

Pitkänen, Pirkko (toim.). 2005. Kulttuurien välinen työ. Helsinki: Edita. 158 s.

Rastas, Anna (toim.). 2013. Kaikille lapsille: lastenkirjallisuus liikkuvassa, monikulttuurisessa maailmassa. Helsinki, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 318 s.

Rastas, Anna. Huttunen, Laura. Löytty, Olli (toim.). 2005. Suomalainen vieraskirja: kuinka käsitellä monikulttuurisuutta. Tampere: Vastapaino. 235 s.

Saukkonen, Pasi. 2010. Kotouttaminen ja kulttuuripolitiikka: tutkimus maahanmuutosta ja monikulttuurisuudesta suomalaisella taiteen ja kulttuurin kentällä. Helsinki: Cupore. 248 s.

Saukkonen, Pasi. 2013. Monikulttuurisuus ja kulttuuripolitiikka Pohjois-Euroopassa. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö. 38 s.

Sippola, Aulikki. Leponiemi, Jussi. Suutari, Vesa. 2006. Kulttuurisesti monimuotoistuvien työyhteisöjen kehittäminen: pitkittäistutkimus 15 työkuulttuurin välittäjäryhmän toiminnasta ja vaikuttavuudesta. Helsinki: Työministeriö. 131 s.

Szekely, Radu. Antola, Sanna. 2007. Eurooppalainen interkulttuurinen työpaikka: Suomi = The European Intercultural Workplace: Finland: Enhancing intercultural dialogue. Västra Nylands Folkhögskola ja Leonardo da Vinci, Pilot projects. Eurooppalainen interkulttuurinen työpaikka -projekti. Karjaa: Västra Nylands folkhögskola. 157 s. Kielet: suomi, englanti.

Tarnanen, Mirja. Pöyhönen, Sari. Lappalainen, Maija. Haavisto, Sari (toim.). 2013. Osallisena Suomessa: kokeiluhankkeiden satoa = Delaktig i Finland: skörden från försöksprojekten. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus; Helsinki: Suomen kulttuurirahasto; Svenska kulturfonden. 352 s. Kielet: suomi, ruotsi.

Teräs, Marianne. 2007. Intercultural Learning and Hybridity in the Culture Laboratory. Helsinki: Helsingin yliopisto, Kasvatustieteen laitos, Toiminnan teorian ja kehittävän työntutkimuksen yksikkö. 249 s. [Väitöskirja]

Timonen, Pauliina. 2013. Maailman lapset – kaiken maailman lapsia?: Varhaiskasvatuksen työntekijöiden asennoituminen päivähoidon monikulttuurisuuteen. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Filosofinen tiedekunta, Teologian osasto. 155 s. [Pro gradu]

Wallin, Aila. 2009. Matkalla maailman ympäri – monikulttuurikompetenssia etsimässä. Tampere: Tampereen yliopisto. 89 s. [Pro gradu]

Wallin, Aila. 2013. Monikulttuuriosaaminen: uudistuvan työyhteisön valttikortti. Riihimäki: Klaava Media. 103 s.

Wrede, Sirpa. Nordberg, Camille (toim.). 2010. Vieraita työssä: työelämän etnistyvä eriarvoisuus. Helsinki: Gaudeamus. 285 s.

Artikkelit

Anglé, Jaana. Uusiautti, Satu. Määttä, Kaarina. 2014. "It's so cold and impossible to make friends". Challenges of multicultural relationships in Finland. Julkaisussa: International Journal of Human Sciences. Vol.11:1, s 1198–1211.

Ervo, Laura. 2012 Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin uudet haasteet: monikulttuurisuuden huomioon ottaminen oikeudenkäynnissä. Julkaisussa: Oikeus. Vol. 41:4, s. 572–578. Helsinki: Suomen demokraattiset lakimiehet: Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen yhdistys.

Leinonen, Johanna. Pellander, Saara. 2014. Court Decisions over Marriage Migration in Finland: A Problem with Transnational Family Ties. Julkaisussa: Journal of Ethnic and Migration Studies. Vol. 40: 9. s. 1488–1506. Abingdon: Carfax. DOI: 10.1080/1369183X.2013.846825

Leinonen, Johanna. 2014. Gabaccia, Donna R.. Migrant Gender Imbalance and Marriage in the U.S., Canada, U.K., Sweden, and Norway, 1860–1910. Julkaisussa: L'HOMME – European Journal of Feminist History. Vol. 1, s. 31–50.

Määttä, Kaarina. Anglé, Jaana. Uusiautti, Satu. 2014. How to have a long-lasting multicultural marriage? Introducing the accumulation theory of multicultural romantic relationships. Julkaisussa: Journal of Social Sciences (COES&RJ-JSS). Vol. 3:3, s. 381–398.

Timonen, Liisa. Moninaisuus opettajankouluttajan ja korkeakouluopettajan työssä – näkökulmia monikulttuuriseen kasvatukseen. Julkaisussa: Kasvatus. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos. 44 (2013): 3, s. 258–269, 341. Kielet: suomi, englantia.

Wallin, Aila. 2011. Monikulttuuriosaaminen ja työnohjaus. Julkaisussa: Osviitta. Työnohjauksen ammattilehti, 03/2011. Helsinki: Suomen työnohjaajat ry.

3.2. Rasismi, syrjintä ja ennakkoluulot

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Hanski, Jari. 2006. Juutalaisviha Suomessa 1918–1944. Helsinki: Ajatus. 448 s.

Keskinen, Suvi. Rastas, Anna. Tuori, Salla (toim.). 2009. En ole rasisti, mutta...: Maahanmuutosta, monikulttuurisuudesta ja kritiikistä. Tampere: Vastapaino; Nuorisotutkimusverkosto. 169 s.

Jaakkola, Magdalena. 2005. Suomalaisten suhtautuminen maahanmuuttajiin vuosina 1987–2003. Helsinki: Työministeriö. 145 s.

Larja, Liisa. Warius, Johanna. Sundbäck, Liselott. Liebkind, Karmela. Kandolin, Irja. Jasinskaja-Lahti, Inga. 2012. Discrimination in the Finnish labor market: An overview and a field experiment on recruitment. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. 210 s.

Niemi, Elina. 2013. Maahanmuuttokriittisesti identifioituneet moraalisen paniikin kohteena. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta, Yhteiskuntatieteiden laitos. 130 s. [Pro gradu]

Paananen, Seppo (toim.). 2005. Maahanmuuttajien elämää Suomessa. Helsinki: Tilastokeskus. 200 s.

Perho, Sini. 2010. Rasistisuus nuorten yhteisöissä: Tutkimus vuosituuhannen vaihteen Joensuusta. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. 238 s. [Väitöskirja]

Puuronen, Vesa. 2011. Rasistinen Suomi. Helsinki: Gaudeamus. 286 s.

Rasinkangas, Jarkko. 2013. Sosiaalinen eriytyminen Turun kaupunkiseudulla: Tutkimus asumisen alueellisista muutoksista ja asumispreferensseistä. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. 297 s. [Väitöskirja]

Rastas, Anna. 2007. Rasismi lasten ja nuorten arjessa. Tampere: Tampere University Press; Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 186 s. [Väitöskirja]

Shakir, Aysu. Tapanainen, Maippi (toim.). 2005. Rasismi ja etninen syrjintä Suomessa 2004. Helsinki: Ihmisoikeusliitto. 175 s.

Vilkama, Katja. 2011. Yhteinen kaupunki, eriytyvät kaupunginosat?: Kantaväestön ja maahanmuuttajataustaisten asukkaiden alueellinen eriytyminen ja muuttoliike pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 283 s. Kielet: suomi, englanti. [Väitöskirja]

Artikkelit

Salo, Mika. 2005. Suomi suomalaisille: maahanmuuttajavastaisia argumentteja. Julkaisussa Ajankohta: poliittisen historian vuosikirja. Helsinki: Helsingin yliopisto. s. 322–348.

Vilkama, Katja. Vaattovaara, Mari. Dhalmann, Hanna. 2013. Kantaväestön pakoa?: miksi maahanmuuttajakeskittymistä muutetaan pois? Julkaisussa: Yhteiskunta-politiikka. Vol. 78:5, s. 485–497. Helsinki: Stakes. Kielet: suomi, englanti.

3.3. Muu etnisyys ja monikulttuurisuus

Monografiat ja artikkelikokoelmat

Arvola, Outi. Kuukasjärvi, Anja (toim.). 2014. Lähtötelineissä – kohti liikunnallista varhaiskasvatusta. (Tämä julkaisu käsittelee lähinnä varhaiskasvatusta ja sivuaa monikulttuurisuutta.) Turku: Turun ammattikorkeakoulu. 83 s.

Pirkkalainen, Päivi. 2005. Somali diaspora in Finland: assistance of the country of origin. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. 105 s. [Pro gradu]

Pirkkalainen, Päivi. 2013. Transnational Responsibilities and Multi-sited Strategies: Voluntary Associations of Somali Diaspora in Finland. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. 110 s. [Väitöskirja]

Raittila, Pentti (toim.). 2005. Etnisyyttä, rasismia ja dialogia sanomalehdissä ja Internetissä. Tampere: Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos, Journalismin tutkimusyksikkö. 182 s.

Raunio, Pirjo. 2007. Ohjauksen haasteita aikuisten maahanmuuttajien koulutuksessa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Opettajankoulutuslaitos. 108 s. [Pro gradu]

Artikkelit

Oikarinen-Jabai, Helena. 2014. Nuoret rakentamassa kuulumisiaan suomalaisuuden ja yllirajaisen toiseuden tiloissa. Teoksessa: Muranen, Päivi. Gissler, Mika. Kekkonen, Marjatta. Känkänen, Päivi. Wrede-Jäntti, Matilda (toim.). Toiseuden kokemukset lapsuudessa ja nuoruudessa. Nuorten elinolot vuosikirja. Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasianneuvottelukunta ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 124–132.

4

Aikakausjulkaisut

Tähän kategoriaan kuuluvat kaikki edellä mainittuja aiheita käsittelevät kausijulkaisut.

Finnish Journal of Ethnicity and Migration. 2006–2010. Helsinki: ETMU. ISSN 1796-6582.

Finnish yearbook of population research. 2006–. Helsinki: Population Research Institute. ISSN 1796-6183.

Journal of Finnish Studies. 1997–. Toronto: University of Toronto. ISSN 1206-6516.

Siirtolaisuus–Migration. 1974–. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. ISSN 0355-3779.

Studia fennica. Ethnologica. 1992–. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. ISSN 1235-1954.

Studia orientalia. 1925–. Helsinki: Societas Orientalis Fennica. ISSN 0039-3282.